

Byggnad 32

Antikvarisk kontroll vid
ombyggnad 2006–2007

Artilleristen 1, Campus A4, Östersunds stad och kommun

Martina Berglund

RAPPORT – JAMTLI 2010:10
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli
Box 709
831 28 Östersund
Tel 063-15 01 00
Fax 063- 10 61 68

© Jamtli, 2010

Allt kartmaterial från GSD-Fastighetskartan © Lantmäteriverket Ärende nr MS2006/02204

Omslagsbilder: Byggnad 32 efter ombyggnad (digital bild nr IMG_0879).
Foto: Christina Persson, Jamtli

Redigering och layout framsida: Lena Ljungkvist, Jamtli Förlag

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
KARTA	5
SITUATIONSPLAN.....	6
HISTORIK.....	7
ANTIKVARISKT RESONEMANG.....	7
BESKRIVNING AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER.....	8
Uppgifter om konstruktion.....	8
Fasad.....	9
Måleri.....	12
Tak.....	14

Bilaga 1. Uppmätning fasader

Bilaga 2. Ombyggnadsritning, fasader

Inledning

Länsstyrelsen beviljade 2006-06-13 tillstånd till ändring av ett f d infanteriammunitionsförråd, Byggnad 32 inom byggnadsminnet A4 (lst d nr 432-5377-06) vid Campus i Östersund.

Ombyggnadsarbetet till kontorslokaler pågick under 2006 och 2007. Ombyggnaden har följt en projektbeskrivning daterad 2006-05-11, upprättad av GisteråSjöstrand Arkitektur AB. Ombyggnaden har i korthet bestått av att nya takfönster och en takkupa har satts in, utbyte av takmaterial, ommålning samt nya portöppningar med infattade glaspartier.

Antikvarisk kontroll och dokumentation har utförts av Christina Persson, Jamtli. Besöksprotokoll, fotografier, ritningar och andra handlingar som rör upprustningen finns i museets arkiv. Filmerna har nummer: jlm07M003. Även digitala bilder finns brända på en cd-skiva som förvaras tillsammans med övriga handlingar.

Östersund den 26 februari 2010

Martina Berglund
Antikvarie

Fastighetsuppgifter m.m.

Objekt Renovering av fasad och yttertak på Byggnad 32, Campus

Dnr JLM 298/2006 F8A

Dnr LST 432-5377-06

Koordinater (RT90) X 7008068
Y 1441872

Fastighet Artilleristen 1, Östersunds stad och kommun

Uppdragsgivare A4 Campus AB
Studentplan 2
83135 Östersund

Entreprenör Trångsvikens Bygg AB
F4 Byggnad 62
832 96 Frösön

Projektör *Arkitekt*
GisteråSjöstrand Arkitektur
Kyrkgatan 49
83134 Östersund

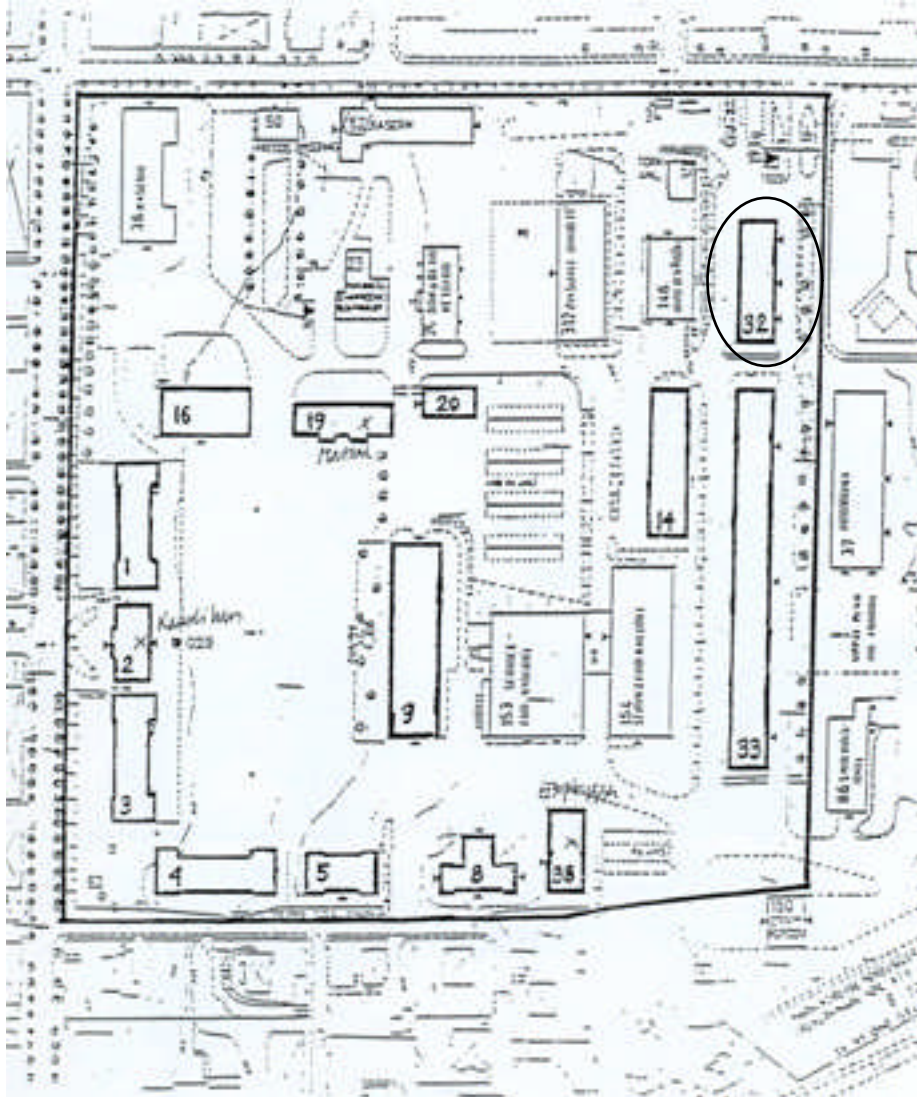
Antikvarie Jämtli
Kulturhistorisk sektion
Box 709
831 28 Östersund

Kontaktperson: Christina Persson

Karta

Situationsplan

Situationsplan över Campusområdet med Byggnad 32 markerad.

Historik

Dåvarande Kungliga Norrlands artilleriregementes kasernetablisement började uppföras i enlighet med 1892 års försvarsbeslut samma år efter ritningar av O.A Busch och Erik Josephson. Detta var arkitekten Erik Josephsons första kasernetablisementet, som skulle följas av många flera. Josephson ritade kanslihuset med omgivande kaserner. Totalt 18 byggnader stod färdiga 1895, förutom kaserner bl a matsal, gymnastikhus, ridhus och stallar.

Inflyttningen skedde successivt under åren 1893-1895. 1897 invigdes etablisementet av kung Oscar II. Förbandet var då det enda artilleriförbundet i Norrland. I jämförelse med den glesa och låga dåtida stadsbebyggelsen torde kasernområdet ha varit dominerande. Kanslihuset med sitt torn och omgivande kaserner utgjorde en representativ front ut mot staden och Artillerigatan som gavs esplanadkaraktär med dubbla trädrader.

Byggnad 32 byggdes 1918 som militärförråd. Byggnaden uppfördes i trä i ett plan.

Regementet har byggts till i olika omgångar under årens lopp, senast 1972 då en militärrestaurang byggdes. 1974 övergick A4 till att bli en ren utbildningsmyndighet. De sista värnpliktiga blev klara med sin utbildning under våren 1997. A4 fanns kvar som regemente fram till 31 december 1997.

Antikvariskt resonemang

Avsikten med en kulturhistorisk byggnadsrestaurering är att enbart åtgärda tekniskt skadade delar. Det måste göras stor åtskillnad mellan förslitningsskador och tekniska skador. Förslitning är förändringar som berättar om byggnadens ålder och om hur byggnaden/byggnadsdelen har använts. Denna typ av förslitningsskador ingår därmed i det kulturhistoriska värdet och bidrar till upplevelsen och förståelsen av gångna tiders vardagsliv. En teknisk skada är en skada som nu eller i en omedelbar framtid äventyrar byggnadens fortlevnad. Dessa skador har reparerats. Vid reparationen har material, framställningsteknik och hantverksteknik varit av traditionellt slag. Den slutliga upplevelsen av hela byggnaden eller enskilda detaljer är densamma som före insatsen.

Trots att insatser måste göras, är meningen med varje allvarligt syftande restaurering att man efter avslutad insats drar sig tillbaka så omärkligt som möjligt. De enskilda, befintliga byggnadsdelarna ska bevaras så långt som

möjligt, för att som ”originaldelar” kunna berätta om gångna tiders liv och de förändringar som med åren krävt ändringar och omdisponeringar i byggnaderna. Varje del som byts ut kan bara berätta om hur man tänkte och gjorde i början av 2000-talet.

Beskrivning av utförda åtgärder

Syftet med ombyggnaden har varit att ordna kontorslokaler i byggnaden. I samband med detta gjordes även en fasadrenovering. Se vidare på de ritningar som finns som bilagor.

Uppgifter om konstruktion

Grund	Stensockel i kalksten.
Stomme	Trä med synliga invändiga fackverkspelare i dubbla rader.
Bottenbjälklag	Trä
Mellanbjälklag	Trä
Tak	Kraftig trapetskorrugerad plåt, takstolar av trä.

Byggnad 32 under pågående ombyggnad (bild nr 07m03/23).

Fasad

Panel

Fasaden har en locklistpanel, som innan restaureringen var målad i en gulbrun akrylatfärg. Panelen var delvis rötskadad och saknade delar i träpanelen samt hade lösa och trasiga panelbrädor och listverk. Färgskiktet var flagnat och målningen var eftersatt.

Den befintliga träpanelen har ilagats och rötskadade panelbrädor och lister har bytts ut mot nya lika befintligt över hela byggnaden.

Panelen har delvis lagats (bild nr 07m03/27).

Fasadöppningar

I de befintliga portöppningarna på den östra sidan har glas- och entrépartier satts in. Portbladen har låsts i uppställt läge.

På den västra sidan fanns från början två garageportar. Dessa ersattes med 6 st öppningar lika som på den östra sidan, med infattade glaspartier. Nya portblad lika de övriga tillverkades och även dessa har låsts i uppställt läge.

Två utrymningsdörrar på den västra sidan utfördes med dörrblad klädda med panel lika som fasaden för att smälta in.

Nya portöppningar med glaspartier på den västra sidan (bild nr 07m03/24).

Den västra fasaden (bild nr 07m03/25).

En av de äldre
portarna på den östra
sidan (bild nr
07m03/30).

Det befintliga fönstret på den södra gaveln skulle utföras som ett blindfönster eftersom ett ventilationsaggregat har sin placering här. Utformningen av fönstret utan glasrutor blev dock inte bra och öppningen fick istället snedställda träribbor, som ett ventilationsgaller.

Träribbor sattes även över glasade öppningar på både den södra och norra gaveln, med en bakomliggande glasöppning. Detta för att släppa in ljus i den centralt placerade korridoren.

Måleri

Fasadens gulbruna akrylatfärg har skrapats bort. Fasadpanel och detaljer har målats med linoljefärg av fabrikat Engwall & Claesson. Kulörer som har använts för fasaden är NCS S3030-Y20R (varmgulbeige) och för fönster, dörrar och detaljer NCS S6030-Y80R (engelskt röd).

Den södra fasaden efter åtgärd (bild nr 0880).

Den norra fasaden med nytillverkat fönster och glasyta som senare täcktes med träribbor som på bilden ovan (bild nr 07m03/22).

Tak

Taket bestod innan restaureringen av en kraftig trapetskorrugerad plåt. Då det efter arkivstudier framkom att taket tidigare varit belagt med tegel, beslöts att återgå till detta. Hela taket har nu klätts med röda tvåkupiga tegelpannor.

Takkupor

Från början fanns tre stycken takkupor på byggnadens västra sida och 4 st på den östra. Takkuporna har spröjsade fönster och sadeltak.

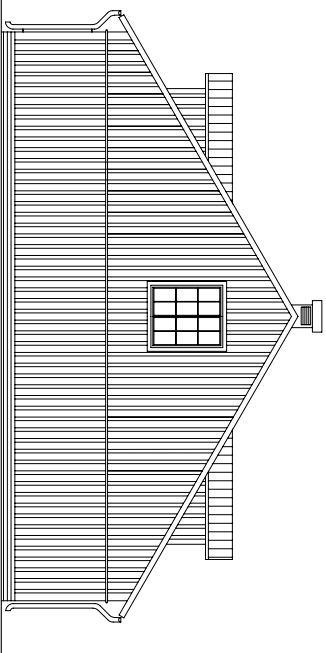
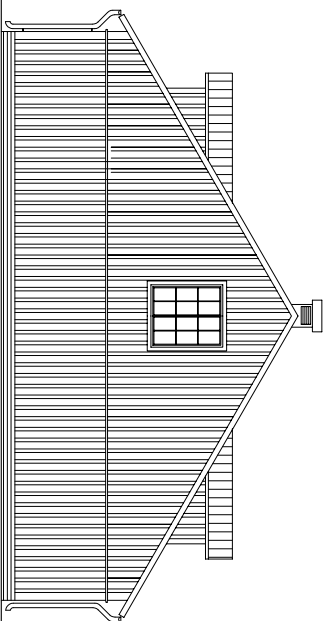
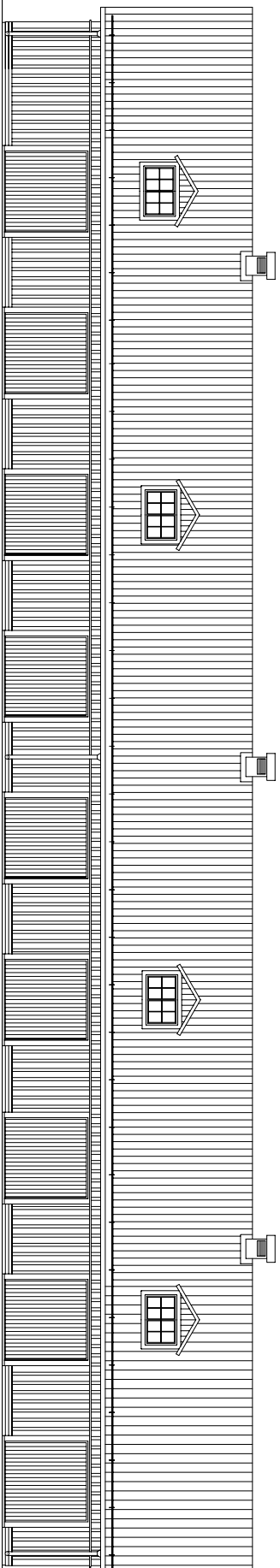
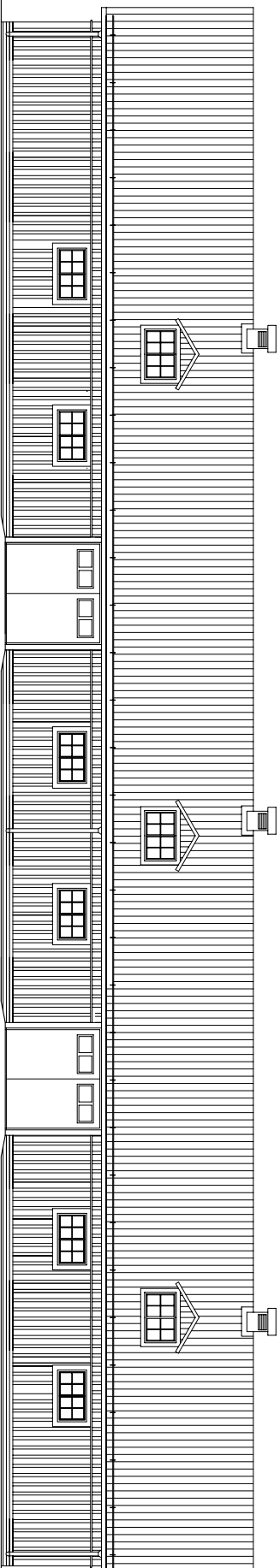
1 st ny takkupa har tillverkats och monterats på byggnadens östra sida.

Ventilation

De två ventilationshuvorna har fått ny plåt, medan gallret har återanvänts.

Takfönster

Åt väster har 4 st nya takfönster i glas med plåtprofiler monterats.

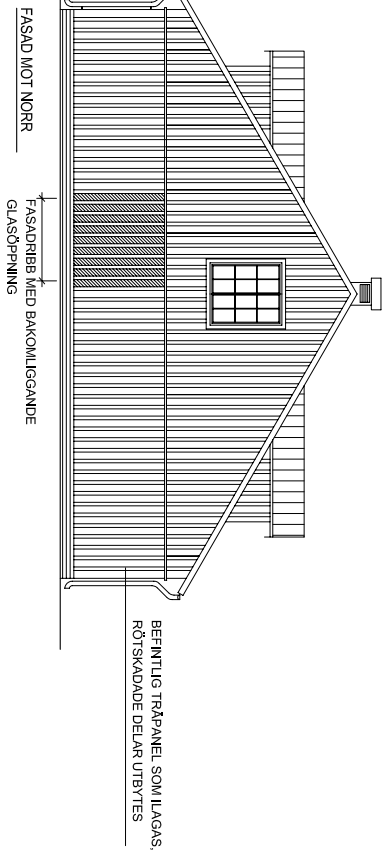
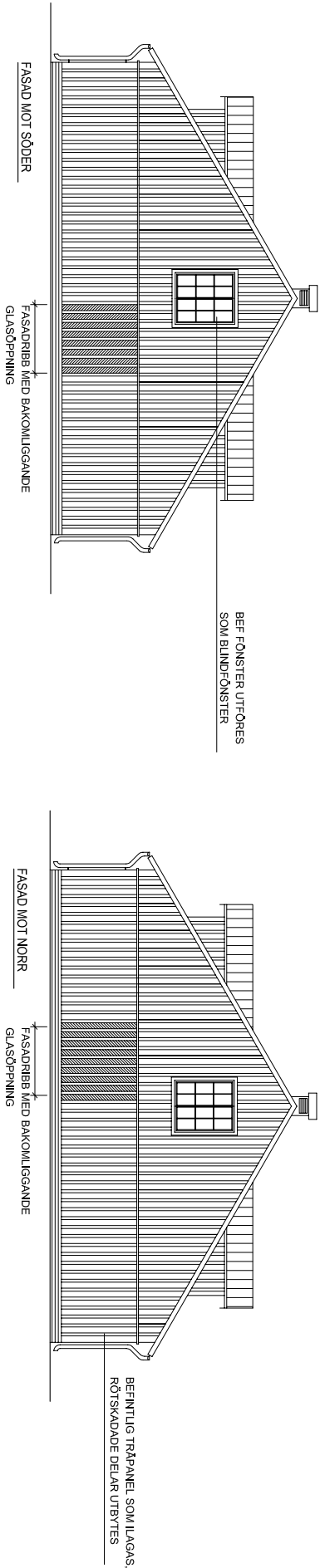
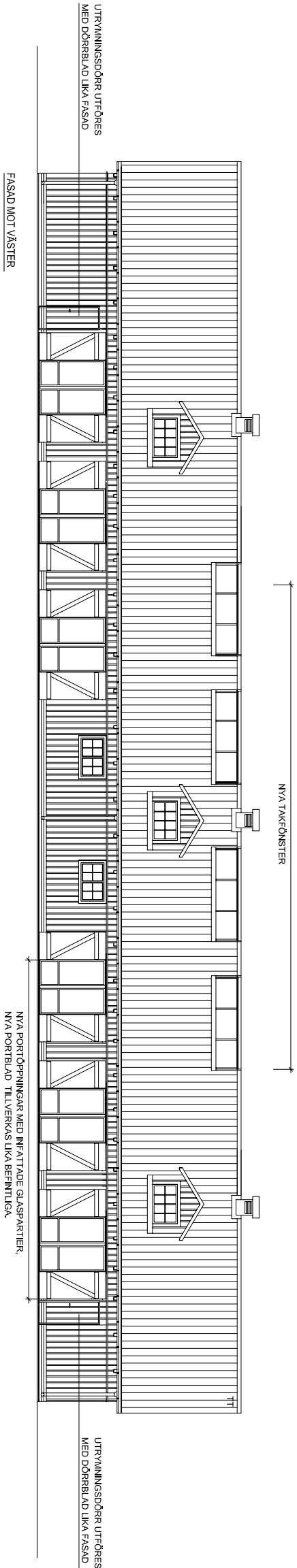
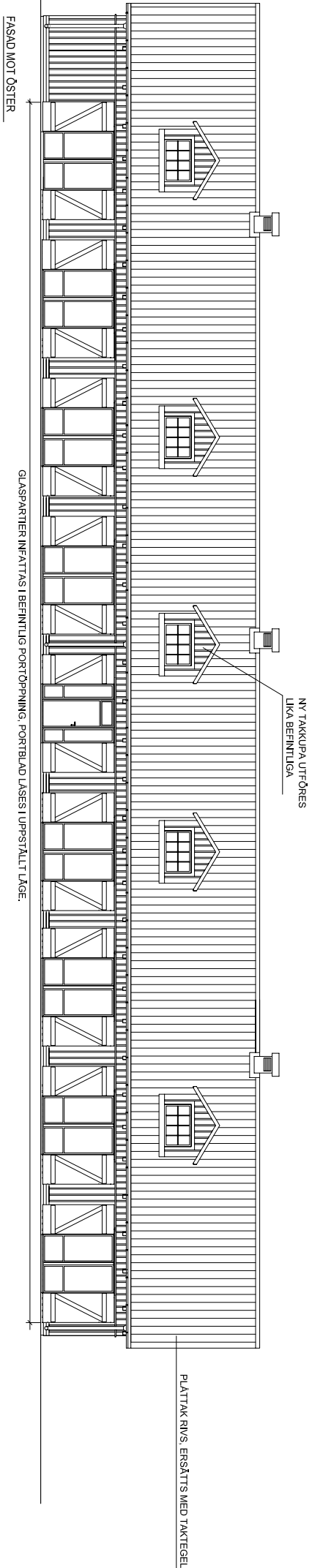
BET	ANT	ÄNDRINGEN AV SVAR	DATUM	SIGN
-----	-----	-------------------	-------	------

CAMPUS ÖSTERSUND

Gjellerød Strand Arkitektur
Kyrkegatan 49
box 641
831 27 Østersund
telefon 063-57 00 80
mobil 063-57 00 82
gjellerodstrand.no

UPPDRAG NR	RITAD / KONSTR AV	HANDL.ÅGARE
05-1884-34	KJGI	KJGI
DATUM	ANSVARIG	
2006-05-05	Kjell Gisterå	

KV ARTILLERISTEN 1	
BY 32	
0MBYGRAD AV FÖRRAD TILL KONTORSLOKALER	
FASADER	
SKALA	INMÅTER
A3/1:200	
A1/1:100	BET
A309:02	

BET	ANT	ANPRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
BYGGLOVHANDLING				
CAMPUS ÖSTERSUND				
G-IST ERAS JOSE RAND				
Göteborgsregionen Arkitektur Kyrkogatan 49 Box 641 831 27 Östersund Telefon 063-57 00 90 Telefax 063-57 00 92 göteborgsregionen.se				
UPPGÄV NR 1 DATUM 05-08-24 ANSVARIG KIGI KIGI				
RITAD / KONSTR. AV HANDELSKÄRRE				
2006-05-05 KIGI Göteborg				
KV ARTILLERISTEN 1				
BY 32				
OMBYGGNAD AV FÖRRÅD TILL KONTORSLOKALER				
FASADER				
SKALA A3/1:200	NUMMER		BET	
A1/1:100	A303:02			

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2010

ISSN 1654-2045

- 2010:1 Hunge kapell – Antikvarisk kontroll vid restaurering 2008-2009
Martina Berglund
- 2010:2 Älvros klockstapel – Antikvarisk kontroll vid restaurering 2009
Martina Berglund
- 2010:3 Lillhärjabygget – Antikvarisk kontroll vid restaurering av Benladan 2009
Martina Berglund
- 2010:4 Högen – Antikvarisk kontroll vid restaurering av härbre (byggnad IX), 2009
Martina Berglund
- 2010:5 Ovikens gamla kyrka – Förundersökning av putsen på kyrkan och bogårdsmuren
Christina Persson
- 2010:6 Bröcklingberget – Kulturhistorisk karakterisering inför vindkraftpark
Amanda Jönsson
- 2010:7 Ängersjököen – Kulturhistorisk karakterisering inför vindkraftpark
Amanda Jönsson
- 2010:8 Exercishuset (Byggnad 16) –Antikvarisk kontroll vid fasadändring 2003
Martina Berglund
- 2010:9 Byggnad 19 – Antikvarisk kontroll vid exteriör restaurering 2005
Martina Berglund
- 2010:10 Byggnad 32 – Antikvarisk kontroll vid ombyggnad 2006–2007
Martina Berglund